

Posudek oponentky bakalářské práce Katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studenta/-tky: Gabriela Šachová

Název práce: *Výchova a vzdělávání nadaných žáků*

Vedoucí práce: Mgr. Tereza Komárková, Ph.D.

Oponentka práce: Mgr. Kateřina Zábrodská, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 52

Počet stránek příloh: 4

Počet titulů v seznamu literatury: 17 odborných titulů + 33 internetových zdrojů + 9 diplomových prací

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

x			
---	--	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

	x		
--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x		
--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

------	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

------	--	--	--

Využití praktických zkušeností

------	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, originalita)

	x		
--	---	--	--

Naplnění cílů práce

	x		
--	---	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

------	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

x			
---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

x			
---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

x			
---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Dle názvu se bakalářská práce má zaměřovat na „výchovu a vzdělávání nadaných“. Reálně se však práce téměř výhradně zabývá vzděláváním nadaných, výchově je věnováno jen minimum pozornosti. Vysvětlíte prosím, jak byste definovala pojem „výchova“ a jaký je vztah mezi pojmy „výchova“ a „vzdělávání“. V jakém smyslu se Vaše práce zabývá *výchovou* nadaných?
2. Uvádíte, že Vám byl znemožněn z důvodu covid elektronický kontakt s již domluvenými participanty. Výzkumné rozhovory se však vcelku běžně realizují online, např. přes Skype či Zoom. Bylo tyto nástroje možné použít? Pokud ne, prosím, vysvětlíte proč.
3. Co byste vyzdvihla jako hlavní zjištění Vaší práce?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Předkládanou práci s názvem *Výchova a vzdělávání nadaných žáků* hodnotím jako poměrně zdařilou. Cílem práce bylo popsat způsoby a metody vzdělávání nadaných žáků ve školských zařízeních i mimo ně (implicitně míněno způsoby vzdělávání v České republice, zahraniční kontext je bohužel v práci opomíjen). Tyto cíle práce se podařilo z velké části naplnit. Práce pokrývá základní témata nutná pro vhled do problematiky vzdělávání nadaných, včetně několika vybraných teorií inteligence, modelů nadání, metod vzdělávání nadaných a dalších. Slabinou práce je však nižší úroveň odbornosti: diplomantka čerpá primárně z několika málo českých odborných publikací, naopak nadměrně jsou zastoupeny zdroje z populární psychologické literatury, webové stránky a diplomové práce, což nelze považovat za dostatečně ověřené, a tedy důvěryhodné zdroje. Matoucí je rovněž název práce, dle kterého se má práce zaměřit na „výchovu“ a „vzdělávání“, avšak text se výchovou téměř nezabývá.

Dále je překvapivá absence mezinárodního kontextu: v práci chybí údaje o systému vzdělávání nadaných v Evropě a anglosaských zemích, které jistě mohou představovat užitečné srovnání a inspiraci pro český kontext. Rovněž chybí přehled zahraničních výzkumů o nadaných a jejich vzdělávání. V českém kontextu je sice téma nadání opravdu spíše nedostatečně zmapováno, ale v západní Evropě a anglosaských zemích (USA, Anglie) to zcela jistě neplatí. Není tedy pravda - jak diplomantka uvádí v Úvodu - že nadání je málo probádané téma. Naopak, je to téma intenzivně zkoumané a není žádný důvod se domnívat, že by zahraniční studie (nebo anglicky psané studie českých autorů) a postupy vzdělávání nemohly být aplikovány nebo diskutovány v ČR.

Formální nedostatek: napříč celým textem chybí stránky u přímých citacích (např. definice inteligence, str. 13-14). Obecně lze konstatovat mírnější nedostatky v práci s odbornou literaturou, zejména nadměrné množství sekundárních citací. Klíčové koncepty (např. Cattellovo dělení inteligence na fluidní a krystalickou (str. 14) jsou převzaty nikoliv z odborných zdrojů, ale z internetových stránek. Jiný příklad: Sternberg je opakovaně citován sekundárně z Hříbkové (např. kap. 2.2.1, str. 15) či Šalenové, přitom Sternbergovy knihy vyšly i česky – pro kohokoliv zajímavějšího se o nadání je to základní literatura. Práce tak působí spíše jako převyprávění obsahu několika tuzemských publikací, zejména Hříbkové (2009), méně jako autorský počin. Některé modely nadání (např. Mönksův triadický model, str. 18) jsou převzaty z webových stránek, namísto recenzovaných odborných zdrojů.

Je škoda, že se nepodařilo realizovat původně plánovaný výzkum, který měl potenciál zajímavých výsledků. Souhlasím, že je vhodné v tématu pokračovat a realizovat empirický výzkum.

Na práci oceňuji především:

- Volba odborně i společensky relevantního tématu
- Srozumitelnost, přehlednost
- Aplikační potenciál

Nedostatky práce jsou:

- Není ujasněn vztah mezi koncepty „výchova“ a „vzdělávání“, práce se na výchovu zaměřuje jen okrajově, ačkoliv název naznačuje opak
- Nízký počet odborných zdrojů, naopak nadměrný počet nerecenzovaných a neodborných zdrojů (webové stránky organizací, populární literatura)
- Opomíjení mezinárodního kontextu, chybí přehled zahraničních výzkumů nadání
- Nadměrný počet sekundárních citací
- Formální nedostatek: v celém textu chybí stránky u přímých citacích

Doporučení k obhajobě: **DOPORUČUJI**

Navrhovaná klasifikace: **2 (velmi dobře)**

Datum, podpis: 05. 06. 2020 Kateřina Zábrodská, Ph.D.